

ZPRAVODA

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

4/2002 ročník 12

Příjemná událost

Vždy nás, volynské Čechy, potěší, když jímno našeho kraje a čí potomka zaznamenáme mezi pozoruhodnými osobnostmi v nejruznějších oblastech lidského usilování.

V lednu tohoto roku se objevilo na plakátovacím panýku Galerie moderního umění v Roudnici n. L. jméno Václava Vokráckého - fotografa, vedle malíře Jiřího Kučery, kterým galerie dne 10. 1. 2002 otevřela výstavu jejich uměleckých děl.

Výstava byla zajímavá. Obrazy Jiřího Kučery - mladého výtvarníka - zaujaly originálními námeti i zvláštní technikou a fotografie Václava Vokráckého představovaly nejruznější pohledy na zajímavosti Roudnice n. L. i širšího okolí, zvláště pak záběry z dřívějších dob.

Je nutno přiznat, že vedle pěkných prožitků při prohlídce obrazů i fotografií, jakož při poslechu hudební vložky potěšilo volynského návštěvníka výstavta také úvodní slovo PhDr. Jindřicha Tomase. Nejdříve uvedl, že Václav Vokrácký je synem volynského Čecha Václava Vokráckého, který v řadách Svobodyvot armády bojoval za osvobození Československa, zejména v Karpat-skou-Dukelské operaci. Dále pak PhDr. Tomas velmi zasvěceně informoval, kdo byli volyňští Češi a v jakém porozuměními létili, jak těžký byl jejich život na Volyni na začátku jejich emigrace do Ruska. Jak je zasáhla 1. i 2. světová válka, jak se díky usilovné a poctivé práci dostali na kulturní i ekonomickou úroveň, srovnatelnou s mateřskou zemí, a když byl potřeba, pokládali za svou cest přehliásti se spontánně do Svobodovot armády a pomáhat jí proti fašistickému nepříteli. Také, jak v krutých bojích pokládali za svou vlast životy, aniž by jí kdy poznali.

Potom PhDr. Tomas uvedl osobní údaje Václava Vokráckého. Jmenovaný se narodil na Volyni v České Kopěci u Lucka v roce 1930. Ve svých mladých letech již poznal, co je hrůza a zvrhlost války, zvláště na Volyni, kde si více-narodní obyvatelstvo v uvolených vlnách se emocích vyrovnávalo své staré úcty a mstilo se za skutečnou či domnělou krávd.

Do Československa Vokrácký reemigroval jako většina Čechů v roce 1947 a usídeli byli na Litoměřicko v Maškovicích. Syn Václav si v Čechách doplnil středoškolské vzdělání, založil rodinu a v roce 1957 získal zaměstnání v Oblastním archivu v Litoměřicko jako fotograf archi-válí. Tu práci měl rád a zůstal při ní celých 31 let až do své předčasně smrti.

PhDr. J. Tomas - dříve spolupracovník Václava Vokráckého - o něm hovořil velmi pěkně. Mimo jiné řekl: „Fotografování pro něj bylo více než řemeslo. Na svých fotografických zachycovatel historické písemnosti, staré vázané knihy a další archi-válíe, které samy o sobě byly častá uměleckým dílem. Ve volných chvílích se vydával do krajiny, kde nalezal neštěpné příležitosti objevovat krásy přírody i díla dobových architektů, vhodné s krajinou sladěná a svým uměleckým pojetím je zvečňoval ve fotograficko.“

I jen úzký výběr vystavovaných fotografií potvrzuje výše uvedená slova.

Závěrem tohoto vyprávění se domnívám, že by bylo vhodné znovu připomenout, že ředitel Okresního archivu v Litoměřicko PaedDr. Jaroslav Moravec věnuje velkou pozornost a mnoho času archi-válíe výjimečné historie života volynských Čechů v našem regionu. Proto, aby obraz tohoto našeho etnika byl co nejvěrnější, doktor Moravec potřebuje je ještě další autentické příběhy občanů Volyně a apéluje na každého, kdo by mohl ještě něco sdělit, aby tak učinil jakýmkoli způsobem.

Zapsala i dle informací návštěvníka vernisáže
V. Suchopárová

Úloha ČSKOS při návratu černobylských krajanů

(1. pokračování projevu doc. B. Iljuka)

Hlavní směr činnosti -

návrat na území předků

Obrzenci krajané organizace a její následná registrace v Ukrajiněm fondu kultury a pozejdi na Ministerstvu spravedlnosti Ukrajiny voly na legistivní „střechou“, pod kterou jsme se snažili naplnit naše hlavní poslání - zachránit zejména ty nejmladší krajané od zhubných následků Černobyla a otevřít krajanům cestu k návratu do historické vlasti. S včdností jsme přijali pomocnou ruku, kterou nám na moskevském setkání podal sám prezident Václav Havel a tím našim krajanom iniciativu o návrat do start vlastní bez zaváhání podpoil.

Prvním praktickým krokem Československé strany na cestě k reemigraci černobylských krajanů lze považovat návratu nového velvyslance CSFR v Moskvě pana Rudolfa Slánského v Malé Zubovtíně.

Naše setkání s prezidentem Havlem a návštěvou pana Rudolfa Slánského hodnotim jako rozumný průlom ve vztazích Československé politické garnitury vůči krajanom, žijícím na území bývalého carského Ruska a také celého bývalého SSSR.

V této souvislosti mi přichází na mysl citát z deníku Českoslovan v roku 1912: „O ruských Čechích nechtějí v Čechách vědět. V ruských Čechích, žurnáta a tzv. „reprezentanti“ raději si najednou do hlubokých ruských míst než ke k érovým horám Kavkazu, ale krajanom, kde kypí české práce, se pohodlně vyhnou.“ / Již v průběhu našeho prvního setkání s Václavem Havlem dne 27. 2. 1990 u příležitosti jeho vídání návštěvy SSSR se mi Rudolf Slánský jevil jako iniciativní člověk, který dost chápe krajanom problematickou. Ke stejnému závěru jsem přišel i po dvou následujících setkáních s ním v Moskvě, když jsem se snažil ugarovat řešení problému návratu černobylských krajanů do vlasti.

Byl jsem pověřen generálním konzulátem CSFR v Kyjevě, abych připravil program návštěvy R. Slánského v M. Zubovtíně. Přemýšlel jsem všechny okolnosti, které se mohly vyskytnout včetně ochrany členů velvyslanceckého doprovodu ze strany ukrajinských státních orgánů. V bývalém SSSR nebylo možno třeba vyloučit, že se na silnici při návratu výsostného hosta neobjeví nějaký opilý motorista. Byl jsem překvapen, když mi konzul T. Huml oznámil, že si pan velvyslanec při své cestě do české vesnice nepřeje přes území dvou oblastí ždány ochran-ný doprovod. Místní ochranné „načalstvo“ to vytvořilo po sm. - od hranic Korosteněckého okresu, kam patří M. Zubovtíně, byla ato diplomaty doprovázena hládkou milice až k této české obci.

Pana velvyslance doprovázely noví generální konzul CSFR v Kyjevě pan Stanislav Hynar, konzul Zdeněk Huml a skupina Československých novinářů.

Hosté se dobrovolně seznámili s podmínkami života a s prací krajanů v oblasti zaměřené radioaktivitou. Pan R. Slánský navštívil i místní školu, kde měl rozhovor se žáky a učitelé. Nechytěla samozřejmě ani staročeká hostina s jidly malozubovtíněcké kluchně, která je proslulá širokým širém okoli.

V průběhu jednání R. Slánského s vedením Republikové rady ČSKOS a korosteněm oddělením této společnosti byl projednány možnosti ozdravných pobytů v Čechách a na Slovensku pro děti z postižené černobylské zóny.

O podobnostech své návštěvy pan velvyslanec informoval vládu CSFR a pro sdělovací prostředky poskytl rozhovor, v němž vyjádřil své stanovisko vůči černobylským krajanom. „Pocit národní souladnosti nemůžeme vyhradit jen pro bohaté Američany, kteří nám chtějí pomoci. Musíme ho uplatnit i v případě krajanů, kteří se ocitli v nouzi.“ / „Tyto dvě návštěvy třeviděnské a Moskvě a velvyslancecká v Malé Zubovtíně přispěly k zahájení široké kampaně v Československých sdělovacích prostředcích. Velká zaslúha patří i již zmíněné skupince novinářů z doprovodu velvyslance R. Slánského. Po uplynutí šesti dnů od jeho návštěvy v Malé Zubovtíně byl v Mladé frontě otištěn rozsáhlý článek jejího stálého zpravodaje v Moskvě pana Jiřího Doubravy s názvem: „Černobyl: žijet a nevíš“ s podtitulem: „Pochutnal jsem si na české huse se zelím, i když asi s trochu radioaktivitou“ /

2/ Bez ždánych příkazů a následně (novinář) promíne některé statistické a jiné dobové nesrovnalosti článek popisoval situaci v jednom z „otrávných“ českých jazyka a kultury, který lze najít na mapě světa.“

Tento článek podobně jako řada jiných článků o situaci černobylských krajanů nám usnadnila spolupráci s různými státními i nestátními organizacemi a institucemi v otázkách ozdravných dítě ze zóny zamorené radioaktivitou a v ugarování legistivních rozhodnutí o našem návratu do staré vlasti.

Co se týká ozdravných pobytů, tak první se ozval ministerstvo KDS pan Ing. Miroslav Vít. Jeho jméno měl telefonicky oslovia PhDr. Zvera Kolářská a sdělila mi, že KDS se rozhodla povolat 30 dítě z Malé Zubovtíně na tříměsíční ozdravný pobyt do ČR. Navíc na konci května roku 1990 vedení této stá-ny vyslalo V. Kolářskou do Kyjeva, aby společně s ČSKOS projednala podmínky dopravy a celé organizace ozdravného pobytu pro dítě. /

Již první informace v českých sdělovacích prostředcích, která se objevila ihned po našem setkání s prezidentem Havlem v Moskvě vyvolala vlnu soucitu Československých občanů. Na Federální ministerstvo zahraničních věcí, Výbor Dobré vůle Olga Havlovo, do redakce novin, směřovaly stovky dopisů obyčejných lidí - důkaz nejenom lidské empatie, ale i připravenosti k praktickému čínám. Dovolují si citovat z některých, které nám předal Generální konzulát CSFR v Kyjevě:

V Lidových novinách jsme si přečetli článek o dítětech postižených katastrofou v Černobylu. Dítětech bychom též nechtěli pomoci. Řádi bychom uvítali dítě devětáta ve věku našim mladší dítě - tedy asi kolem deseti let. Nabízíme jim pobyt na 14 dní v libovolném termínu: buď v druhé polovině července nebo v druhé polovině srpna.

Blanka Hamplová, Těšany, Brno-venkov: Nemáme ždány přepych, neboť představíme. Dítě máme rádi a jsme schopni se o ně postarat. Máme syna, kterému bude letos v červenci šestnáct let. Proto bychom uvítali, kdyby nám byl přidělen chlapec, ale samozřejmě na tom setríváme. Je nám jedno, kdy nám nějaké dítě přidělitě a na jak dlouhou dobu.

Upozorňujeme vás, že posze týden v červenci 1990 budeme trávit dovolenou v západním Berlíně. Je-li možnost, ať dětko s námi jede, samozřejmě ho vezmeme s sebou... Dětko, které nám předešlo, bude mít u nás k dispozici svůj pokojík.

Vlasta a Pavel Ledvínkovi, Malé Zemošce, Lovosice

Generální konzulát nám předal kolem stovky podobných pohybu. Božehuž v té době, ve které už „běžela“ i Gorbaciovova přestrojka, bylo prakticky nemožné najít způsob, jak by byly děti svěřeny do jednotlivých rodin v různých lokalitách a v různých termínech. Byli jsme dojatí timi lidskými soucitem, ale zůstávalo nám jenom jedno – upřímně poděkovat přes československý konzulát všem lidem dobré vůle.

Velice jsme však uvítali náhodou skupinového rekreačního pobytu pro děti, která přišla od Slovenské odbořové školy (Stadkovice, okres Galanta). Na výzvu prezidenta ČSFR Václava Havla k Československé konfederaci odbořových svazů pověřila Majetková, správní a realizační unie odbořových svazů (rozhodnutím ze dne 3. 4. 1990) tou školu zorganizovat dvoumístní rekreační pobyt pro 100 dětí z Žitomské oblasti. 4/

Později byl tento počet dětí pro rekreační pobyt zdvojnásoben.

Výprava obou dvou skupin dětí do Čech a na Slovensko (nabídka RDS a odbořových svazů) si vyžádala obrovské organizační úsilí: od přípravy nezbytných dokumentů po zajištění dopravy (pro druhou skupinu byla např. zapotřebí zvláštní vlaková souprava). Dobrou práci v tomto směru odvedly naše pobytka ČSOK v Malé Zubovíně a v Martinovce. Pochopení pro vyřizování dokladů pro děti a pedagogický doprovod jsme našli na ukrajinském Fondu kultury a na Ministerstvu zahraničí Ukrajiny.

Tyto dvě skupiny dětí z oblasti posttřetí černobylskou havárií prakticky otevřely cestu pro každoroční ozdravné pobyty, které pokračují dodnes.

Nesmírně nás potěšilo, že během pobytu na území historické vlasti měli děti možnost si nejenom zlepšit svůj zdravotní stav, ale i zdomoknit si své znalosti českého jazyka (a v mnoha případech začít vůbec jeho výuku), reálné poznat různé aspekty života polistopadového Československa a tak se připravit na sociální adaptaci a integraci po přesídlení, což většinu z nich za krátkou dobu očekávalo.

V té velkorysosti ozdravných pobytů dětí byl moment, který nás ale zneklidňoval.

V roce 1990 kontingent ozdravných dětí (až na malou výjimku) tvořily děti školního věku. Děti raněho a předškolního věku zůstávaly mimo ozdravné akce, i když jejich zdravotní stav také vyžadoval pobyt v čistém černobylském prostředí. Tuto obavu o zdraví malých dětí jsem sdělil pravoslavnému faráři Vladimíru Chochoulovskému z Liberce během jeho návštěvy Malé Zuboviny a Kyjeva.

Na začátku ledna 1991 jsem obdržel dopis z Liberce. Zde při okresním výboru Československého červeného kříže vznikla skupina „Pomoc Volyni“ vedená Ing. Bohdanou Marvalovou z VŠST) a Janem Olšou (z ČSČK). A v dopise bylo pozvání na ozdravný pobyt v Jizerských horách pro 50 osob (tj. pro děti s matkami). 5/

Tim byla otevřena možnost ozdravných pobytů těchto našich nejmenších dětí.

V souvislosti s touto libereckou akcí se nemohu nezmiňovat o reakci některých funkcionářů z Ukrajiny, týkající se mě účastí v této humanitární akci. Dne 27. 3. 1991 jsem požádal rektora Vysoké školy pedagogické citlivé jazyků o povolení služební cesty k zařízení již zmíněného ozdravného pobytu. Rektor byl právě na služební cestě. Na mou žádost jeden z prorektorů (v nedávné době mým podřízeným) reagoval touto odpovědí: „Kategoricky zakazují podávat podobné žádosti, které se týkají doby, kdy ještě studium.“ Na mou poznámku, že v době mé nepřítomnosti budou za mě výuku suplovat aspiranti v rámci své povinné práce soudruh prorektor neregulovány. Otázka mé služební cesty do Liberce byla konečně kladně vyřizována až po návratu rektora vysoké školy.

(Pokračování příště)

Podle žijícího Josefa Tománka z Jesenice pojmenovali ulici

Být mezi žijícími a přesto se dočkat toho, že je jeho jméno pojmenováno ulice, to se často nestane. Pan Josef Toman–Tománek, dnešní občan Jesenice n. Rakovníka, takovou žižovici raritou je. Devatenácté listopadu to bude rovných devadesát let, co se narodil na Volyni v obci Kupičov. Tady napsal i svou první literární práci „Kroniku obce Kupičov“, tady složil nemalou básni i hudebních skladeb. V Kupičově odpočívá i Tománkův otec, legionář Václav Toman a další příbuzní. Po druhé světové válce Josef Toman–Tománek vstupuje prvně do vlasti svých prarodičů v uniformě osvoboditele. Boľševismus jej ale záhy dostihl i zde, a tak dobrodružně přechá na Západ a prožije pět let v Americe. Píše dále, burcuje svět proti komunistům. Po roce 1989 ho už ale v Americe nezdají nic, opouští rodinu, známý, vybudované pozdraní a odchází dokončit svůj životní pout do drahyhých Čech, do Jesenice... Dál píše, dál burcuje...

A právě před dokončením poslední knihy věrsh ho zde před několika dny dostihl oben nádherný, předčasný dárek k životnímu jubileu. Kupičovský obecní úřad mu dopisem oznamuje, že Tománkova rodná obec má novou ulici – Josefa Tomána.

(Přetřísteno z Rakovníckého deníku)

Obecnímu úřadu obce Kupičov, okres Turisk na Volyni, UKRAJINA

Drazí přátelé, mnoho vřelých diků za to, že jste ve Vaši obci, mé rodné, jednu z hlavních ulic pojmenovali mým jménem. Je to pro mne velká čest a vzácný dárek k mým nacházejícím devadesátým narozeninám, které připadnou na 19. listopad tohoto roku. Rád bych svoji rodnou obec Kupičov, kde jsem napsal jako jednu z prvých svých literárních prací, „Kroniku obce Kupičov“ a také složil nemalou básni i hudebních skladeb, ještě jednou navštívil, ale nevim, zda se mi to povede, zdraví mi již moc neslouží a cesta je daleká. Ale ve vzpomínkách budu vždy u Vás. Vždyť v Kupičově je přece také pohřben můj otec, legionář Václav Toman i mnozi členové našeho rodu.

Postlám své srdečné pozdravy všem obyvatelům obce, děkuji jim za uznání, kterého se mi pojmenováním ulice mým jménem dostalo a přeji všem štěstí a aby jim dobrý Báh dal svoji milosrdnou ochranu v celém jejich dalším životě a požehnal také svobodně a nezávisle Ukrajině a celému jejičkému národu.

Jesenice v České republice 18. 2. 2002

Josef Toman–Tománek

Vzpomínka na pivovar v Radomyšli

Z historických pramenů je známo, že z různých koutů Čech a Moravy se naši předkové začali stěhovat do carské Volyňské gubernie v roce 1868 a dle prvního celoruského sčítání lidu v roce 1897 již v této gubernii žilo ve 156 obcích již 27 700. Skutečností je, že české osady již dříve vznikaly hlouběji v Rusku a v popisované době také v sousední Kyjevské gubernii. Tam se, ve vzdálenosti kolem 50 km severovýchodně od Žitomiru, nachází obce rodné město Radomyšl.

Třídilné Dějiny volyňských Čechů, zpravené doc. PhDr. Jaroslavem Vaculíkem, CSc., vydané v letech 1997 až 2001, s vědeckou přesností popisují stěhování Čechů na Volyni, jejich život a práci na Volyni, návrat a osidlování ve staré vlasti po II. světové válce. Str. 41 až 43. I. dílu Dějin je zhodnocen záznamní přínos Čechů k rozvoji chmelářství a pivovarnictví v Rusku.

První začali na Volyni pěstovat chmel F. A. Doubrava, feditel c. a k. zemědělského učiliště v Čechách, který zakoupil v obci Vysoká Č. (20 km severně Žitomiru) 33 desatin půdy od barona Taube a dalším pěstitelem byl Čech jménem Vajce. Dalo ale hodné písteľské práce, než si české sazenice chmle „zvýtkly“ na klimatické a zejména na půdní podmínky Volyně. Na str. 198 *Dějin* jsou dvě fotografie pořízené před rokem 1914. Na první je skupina osmi českých majitelů pivovarů na Volyni (celkem Češi na Volyni postavili a provozovali 16 pivovarů – první postavil v roce 1871 Šmolík v Hlinsku) a na druhé fotografii je reprodukce pohlednice pivovaru *Volyně* českého podnikatele Albrechtů.

Moželo být vypravováno se týká pivovarů, založených bratry Albrechtovými. V roce 1903 založili F. a I. Albrechtovi pivovar v Žitomiru a v roce 1906 v Radomyšli. V Radomyšli byly pro vznik pivovaru příznivé podmínky: především vhodná voda a v nejbližší české obci Votou (20 km severozápadně) pěstovali Češi chmel a sladový ječmen.

Stavěnitel pivovaru vybrali Albrechtovi na pravém břehu řeky Míka, na vysokých kopcích poblíž starého hradiště Míkořod. Na dokončení stavby jim však scházely finanční prostředky a tak se museli spojit s továrníkem v pivovaru pan Tajfert. Rodina Albrechtových nadále vlastnila pivovar v Žitomiru až do roku 1934, kdy se celá oděstohovala do Československa. Pravděpodobně měli rakouské a pak československé pasy.

Radomyšlský pivovar zaměstnával kolem 60 dělníků, pracujících pod vedením sládky Cibulky. Váří neklidně druhů piva, známých po celém regionu. Majitelé vkladili v Kyjevě svou značkovou prodejnou a dodávali pivo dokonce do Německa. Vyznavači lahodného moku především žádali pivo druhu *Pleň*. V první polovině 20. století vařili pivovar další druhy, například *Videašské, Mnichovské, Bobkirs, Ukrajinské, Žižulské, Okamitové, Doněcké, Stoloé* a mnoho dalších. České znalce jistě překvapuje, že jeden pivovar vařil i mnoho „značkových“ druhů piva. V Rusku se rozumí, že „značkové“ pivo se vaří podle určitého receptu, který nemá nic společného s Vidní nebo Mnichovem.

V roce 1990 se feditel pivovaru stal V. Lychohlád a pivovar prošel rozsáhlou rekonstrukcí a modernizací. Kromě piva nyní vyrábí několik druhů perlivých vod a jiných nealkoholických nápojů. Vyrábí také plastové láhve a etikety. Pivovar, jehož kapacita je 28 tisíc hektolitřů piva, zaměstnává 78 dělníků a dodává pivo do Kyjeva, Rovna, Vinice a do celého žitomirského regionu.

Pivovar se může pochlubit několika prestižními cenami. V roce 1998 získal mezinárodní cenu *Zlatý orel* za vysokou kvalitu piva. Na mezinárodní výstavě nizkoalkoholických nápojů, která se konala v roce 1998 v Kyjevě, získalo radomyšlské pivo tři ceny: zlatou za pivo *Solodký smak*, stříbrnou za *Bohdanovu sljachy* a bronzovou za *Volodymírske osobive*, přičemž v porotě seděli degustátoři z Ukrajiny, Běloruska, Ruska, Německa a České republiky. V této době v pivovaru neproduje žádný Čech, místní lidé ale přesto s úctou vzpomínají na zakladatele pivovaru bratry Albrechtovými, sládku

Cibulka u na české dělníky, kteří zde původně pracovali.

Na závěr děkuji za poskytnutí informací řediteli regionálního muzea v Radomyšli Vsevolodu Skuratovskému a místnímu kronikáři Alexandru Pirogovovi.

Tímto skromným příspěvkem jsem chtěl připomenout dílo našich předchůdců na východní Volyni v jednom z oborů, který je pro Čechy typický. Tím zároveň vyzývám pamětníky, aby se snažili více přispívat do našeho občanského článku o životě na východní Volyni.

Mgr. Michail Sevruk, Praha

O bohatství a chudobě...

Skutečnost je taková, že jsem obyčejný člověk střední vrstvy, obyčejný důchodce, opovrhují mě lidé přachéři (opovrhnutí živěné špatné potlačovaným pocitem závisti) a je mi líto uslyšených nozáků (liost živěné špatné potlačovaným opovržením).

Kdybých si však mohly vybrat, asi bych si přivaloval do podmínek hry VĚDĚNÍ a MOUDROSTI. Kdyby se mi však potulo nabízelova řada mezi velkým bohatstvím a velkou moudrostí, dal bych přednost moudrosti, a to bez váhání, protože moudrost je každopádně více než bohatá hloupost. Ostatně, moudrý člověk se umí vyhýbat extrémní chudobě, aniž zaprodá penězům svou duši.

Kdyby mi však nabízel mezi bohatou a chudou hloupostí, tu bych velmi váhal. Nakonec bych si asi přece jen vybral tu hloupost chudou: nenadál bych totiž laka a víc bych si užil, neboť bohatý tupec je izolován ve svém přepychu jako lidský zárodek v láhvi za sklem zkumavky, uložený v muzeu, kam ho chodí ošumávat milión lidí ročně, zatímco nevím kdo. Kromě toho jako chudý bych měl mnohem větší šanci přece jen zmoudřet, což se bohatému jen židkavky stává. Kdyby mi ale nabízel mezi bohatou a chudou moudrostí, tu bych si věru vybral moudrost bohatou, mohl bych ledacos dobrého vykonat (i když nějvíce dobrého lze vykonat bez peněz), jenže bych asi dopadl jako všichni boháči dobrodinci: přišel bych záhy na buben. Takže by mi stejně zůstala ta chudá moudrost, aniž bych sebezněně zlepšil svět, protože ševt nelze zlepšit žádnými penězi. Peníze jsou nanejvětší - pokud vědce jsou u to věci potřebné - podminkou nápravy světa, sama kvalita etiky lidí musí však přijít odjinud, nikoli z oblasti peněz. Takže, kdo ví...

Václav Dubec

Jak jsme oslavovali setkání

Již uplynulo 55 roků od reemigrace nás Čechů z Volyně, ale stále se vracěj vzpomínky na ta krásná setkání. Ti roky byly rodiny rozděleny. Máte ratolesti moudro s neuděruvno hleděly na své tatínky, jestli to jsou skutečné ti, o kterých jim maminky před spaním vyprávěly a za něž se modlily a postlaly jim pusinky. V to době se Krásnodvorsko na Podbořansku začalo zaplňovat Kupičovci. Přátelé a sousedé se navštěvovali a vyprávění nebralo konce. Muži vyprávěli o bojích na Dukle, u Mikuláše a o posledním padlém Jardiho Hulobovi u Holešova. Ženy zase vyprávěly o nebezpečných jízdách na „bazar“ a věbce o těžkém životě samoživitelů. Přítelů setkáních padl návrh, že by to chtělo uspořádat nějaké větší setkání. Na toto setkání takto vzpomíná pani Marie Skramuská-Veltruská:

Bylo to asi 14 dnů nebo snad tři týdny po příjezdu do Čech. Zda to bylo o Velikonočích, to si již nepamatuju, ale určité to bylo začátkem dubna. Počasí bylo již velmi krásné, téměř letní.

Manžel měl od roku 1945 v Podlesicích hospodu a tak ho napadlo, že bychom mohli po všech těch hrůzách a utrápách uspořádat taneční zábavu. Na tu prj krajně určité přijdu. Aby se sešlo co nejvíce lidí, rozhodli jsme se pozvat je osobně. Jednoho dne jsme časné ráno vyrazili na kolech a po dva dny, možná i více, objížďeli vesnice Krásnodvorska. Všude nás vítali a zvolali: „No, zajděte do chátě, sedějte za stůl a jezte, pijte, berte si!“ Těžko se odolávalo tě srdečné pozvatinnosti, ale zvládlí jsme to.

Zvaní skončili a nastala práce s úklidem sálu a také přípravou pohostění. Já jsem vydržela celý sál a přilehlé místnosti. Manžel, zvaný kupičovský řezník, udělal vymykající tačenu (takový správný salceson) a objížďeli jsme ji chleby. Tak to při zábavě chutnalo, že se po tom jen zaprášilo!

Při sjednávání muzikantů bylo první překvapení, že zábava bude v sobotu a ne v neděli, jak to bývalo v Kupičově. V den „D“ došlo k dalšímu překvapení. Místo šesti muzikantů přijeli jen tři. Když uviděli to zděšení (v Kupičově jich pod deset nebyvalo), ubezpečovali, že ti ostatní určitě přijdou. Nepřijeli! Mezitím ti tři šli do sálu a spustili. Okna sálu byla otevřena a hudba zněla nejen Podlesicemi, ale bylo ji slyšet i ve Vitčicích.

Začali se scházet a sjíždět hosté. Za krátký čas bylo tak pino, že sál praskal ve švech, lokál byl také namačkan. Plnily se přilehlé pokoje i kuchyně. Hosté přicházeli vyšňořeni dle svého gusta a možnosti. Ženy byly samá „brezulečka“ a prstýnek, každá chtěla být ta nejnepárdušnější.

Páni přicházeli někteří ještě v předválečných „ovodacích šatech“, mladí hoši většinou v uniformách a dle ruského „vsa gruď v orděnach“. Nálada byla vynikající, všichni měli radost ze shledání.

Již dávno bylo nedělní sluníčko na obloze a teprve nutnost jít obsloužit dobytek pomalu ukončovala veselí. Všichni byli velice přátelští a nebyl ani náznak konfliktu. Tolik jsme se radovali, že jsme v Čechách a byli jsme plni naděje na lepší život.

My, i přes velkou zátěž a únavu jsme se radovali, že ten zámer tak dobře vyšel a splnil své poslání.

Pani Líbuše Šebková-Rychtrová doplňuje toto vyprávění takto: „To se sešli Kupičovci, Svobodovci a také i starousedlíci v hospodě u pana Václava Skramuského. Vzpomínám, jak velkolepe to bylo setkání, po letech oddělené upřímné shledání rodin, známých a příbuzných. Dodnes si pamatuju, jak jsme ještě vydatě před hospodou, zatímco starší hospodáři nosili mléko do sběrný. Prostě - nezapomenutelné!“

Dle vzpomínek výše uvedených krajanek a spolupracje jejich dcer zaznamenal Václav Kytl

12. SETKÁNÍ

Toto letošní setkání krajanů z Volkova, Robožna, Podvysoké a všech přilehlých osad se bude konat 1. června v Lounech, restaurace Stromova. V tomto roce má významné vlósti. Je to už 55 roků od našeho návratu do země. K tomu výročí proběhne mnoho připomínkových, jak místních, regionálních, tak i celostátních akcí, proto věřím, že i vy si to budete chtít připomenout různými setkáními. V tu dobu, kdy se bude konat naše setkání v Lounech, bude to téžně před odjezdem (zájezd) na Ukrajinu - Volyň a hlavně do Volkova a jeho okolí 5.-11. června, což se rovněž bude konat k 55. výročí našeho opuštění Volyně.

Na setkání bude znovu hovořeno o nové kronice Volkova. Budete se moci k této věcm vyjádřit, po případě předat své příspěvky nebo fotografie do kroniky.

Pokud máte vaše adresy, budou vám zaslány

pozvánky, kde se dozvíte ostatní, podrobnější informace už o 12. setkání. Budou velké vítání i ti, kdož se o setkání dozvědí ze Zpravodaje a pozvánky nedostanou! Kdo přijede dříve, už od ranních hodin (8 hod.) bude otevřeno - můžete být v sále.

Srdečně zve organizační výbor -

Informuje Jiří Pancir

ZPRÁVY Z REGIONŮ

Region Litoměřice

Takové obyčejné mezilidské vztahy

Setkání krajanů ŠČVP je vždy velkou a příjemnou událostí, až by se to setkání celostátní či jen regionální. Já bych se zde chtěla zmínit o tom, že i setkání členů výboru na pracovních schůzích Sdružení má svou příjemnou společenskou atmosféru.

V Litoměřicích se scházíme pravidelně každé druhé pondělí v měsíci, mimo školních prázdnin, v počtu 16 členů a myslím, že nikdo bez vážného důvodu účast nevynechává. Zájem a oblibu těchto schůzek zaručují jak vedoucí regionu kraj. Josef Kozák, předseda historické komise krajan Miroslav Novák a zástupce CV krajan Václav Kuchýňka, kteří, mimo práce vyplývající z jejich funkcí důsledně zajišťují pevný jednací řád schůze, tak všichni ostatní, co mají rozdělené funkce a plnit úkoly ve prospěch celku je těši.

Nedílnou součástí programu těchto schůzí po pracovní části jsou gratulace jubilatům a těm, co mají svátek a samozřejmě jejich pohostění. Chtělo by se zde jmenovat všechny, co se ochotně přičinili o pěknou atmosféru, ale uvedu alespoň jeden příklad pěkné mezilidské vzájemnosti, kterou tentokrát prezentuje naše vzorná hospodárka a pokladní krajanek Miloslava Zemanová.

Je známa také tím, že při organizaci početnějších setkání krajanů bere na sebe vždy ochotně kóla zajištění dostatek těch výborných domácích koláčků i jiných pochutek a v poslední řadě svých aktivit zajišťuje výdobu stolů živými kytičkami z vlastní zahrádky. To vše samozřejmě ve spolupráci s ostatními členkami výboru. Ale již sama nás překvapila loni na schůzi výboru před Velikonočním tím, jak pro uctění svátka jara přinesla rozkvetlou kytičku forsythii a velký svazek na stužkách zavěšených kraslic s nejrůznějšími ornamenty vlastní výroby. Mohli jsme si je vybrat a odnést domů. Letos na předvelikonoční schůzi přišlo další pěkné překvapení, když každý ze 16 členů byl Slávkou odobáraným balíčkem se čtyřmi kraslicemi. Každá kraslice byla jiná, obdivuhodně precizně vyklášená voskovopendlicíkovou technikou a vezele laděnými barvami přímo vyzářovala radost z vytváření krásy a možnosti odobárovat. Byli jsme mile dojata i mohli jsme jen upřímně poděkovat, ale zároveň jsme s obdivem hodnotili, kolik času a trpělivé snahy věnovala tomu, aby udělala takovou radost, přitom vědom, když je právě zaměstnanou babičkou v rodině.

Možná se řekne, že je to jen málo významný, úzce osobní příklad mezilidského vztahu, ale já bych řekla, že takové a podobné vlastnosti, vyjadřované třeba jinou formou, charakterizují vesměs naše členy a jak jinak se nvmají než ty vztahy, o kterých jsme nedávno informovali ze sdělovacích prostředků k dle většina těch informací představuje zápas o osobní prospěch a trend - získat ten přívlastek „nej“ za jakoukoliv cenu.

V. Suchopárová

